

Sygn. akt I Ca 560/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 stycznia 2020 roku.

Sąd Okręgowy w Sieradzu I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący : Sędzia Katarzyna Powalska

Sędziowie : Barbara Bojakowska

Elżbieta Zalewska - Statuch

po rozpoznaniu w dniu 9 stycznia 2020 roku w Sieradzu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W.

przeciwko M. M.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Łasku

z dnia 7 października 2019 roku, sygn. akt I C 458/19

oddala apelację.

Sygn. akt I Ca 560/19

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 07 października 2019 r. Sąd Rejonowy w Łasku w sprawie o sygn. akt I C 458/19 z powództwa (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W. przeciwko M. M. o zapłatę oddalił powództwo.

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia i wnioski:

W dniu 8 listopada 2007 r. powód oraz J. M. zawarli umowę o kredyt odnawialny. J. M. zmarł 5 października 2014 r. Wysokość zadłużenia na 21 stycznia 2014 r. wynosiła 45 142,67 zł. Spadek po nim nabyli: żona spadkodawcy K. M. oraz syn spadkodawcy pozwany M. M. po 1/2 części. Postanowienie spadkowe wydał Sąd Rejonowy w Łasku 8 marca 2016 r. w sprawie I Ns 963/14.

Sąd pierwszej instancji uznał, że powództwo podlega oddaleniu jako przedawnione i wywodził, że kredytobiorca – J. M. – zmarł więc zgodnie z art. 1030 k.c. do chwili przyjęcia spadku spadkobierca ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe tylko ze spadku. Od chwili przyjęcia spadku ponosi odpowiedzialność za te długi z całego swego majątku. Art. 1034 k.c. przewiduje, że do chwili działu spadku spadkobiercy ponoszą solidarną odpowiedzialność za długi spadkowe. Jeżeli jeden ze spadkobierców spełnił świadczenie, może on żądać zwrotu od pozostałych spadkobierców w częściach, które odpowiadają wielkości ich udziałów. Od chwili działu spadku spadkobiercy ponoszą

jednak odpowiedzialność za długi spadkowe w stosunku do wielkości udziałów. Zgodnie z art. 117 § 1 i § 2 k.c. z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu, zaś po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia. W niniejszej sprawie ów termin przedawnienia wynosi 3 lata – art. 118 k.c. Bieg terminu przedawnienia należy liczyć od daty wymagalności świadczenia (art. 120 k.c.), który to moment w niniejszej sprawie można ustalić na 22 stycznia 2014 r. (vide zestawienie k. 52v). Tym samym roszczenie przedawniało się w styczniu 2017 r. Według art. 123 kc bieg przedawnienia przerywa się:

1. przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia;
2. przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje;
3. przez wszczęcie mediacji.

W niniejszej sprawie powód w ocenie Sądu nie powziął takiej czynności. Z wnioskiem o stwierdzenie nabycia spadku wystąpiła osoba trzecia (M. Ś.). Pozew zaś przeciwko powodowi wytoczono dopiero 11 kwietnia 2019 r. Należy zauważyć, że z punktu widzenia odpowiedzialności za długi spadkowe postanowienie spadkowe nie jest istotne, skoro art. 1027 k.c. stanowi, że, względem osoby trzeciej, która nie rości sobie praw do spadku z tytułu dziedziczenia, spadkobierca może udowodnić swoje prawa wynikające z dziedziczenia tylko stwierdzeniem nabycia spadku albo zarejestrowanym aktem poświadczenia dziedziczenia. Zatem a contrario strona powodowa dochodząca roszczenia od spadkobiercy nie ma obowiązku wykazania postanowieniem o stwierdzeniu nabycia spadku, że wskazane przez nią osoby jako następcy prawni zmarłej strony są jej spadkobiercami. Powód powoływał się na art. 117¹ k.c. Zgodnie z tym przepisem w wyjątkowych przypadkach sąd może, po rozważeniu interesów stron, nie uwzględnić upływu terminu przedawnienia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi, jeżeli wymagają tego względy słuszności. Korzystając z tego uprawnienia, sąd powinien rozważyć w szczególności:

- 1) długość terminu przedawnienia;
- 2) długość okresu od upływu terminu przedawnienia do chwili dochodzenia roszczenia;
- 3) charakter okoliczności, które spowodowały niedochodzenie roszczenia przez uprawnionego, w tym wpływ zachowania zobowiązanego na opóźnienie uprawnionego w dochodzeniu roszczenia.

W ocenie Sądu żadna z tych okoliczności nie uzasadnia odstąpienia od reguły. Jak już zaznaczono, postanowienie spadkowe nie było konieczne dla powoda, nie był przeszkodą by wytoczył on pozew bez nieuzasadnionej zwłoki po śmierci J. M., które to postanowienie podlegałoby ewentualnemu zawieszeniu na czas trwania postępowania spadkowego. W świetle powyższych uwag powództwo dotyczyło przedawnionego już roszczenia i podlegało oddaleniu.

Apelację od powyższego wyroku w ustawowym terminie wywiódł pełnomocnik powoda, który zaskarżył orzeczenie w całości i zarzucił mu, iż Sąd I instancji bezpodstawnie uwzględnił zarzut przedawnienia i w związku z tym oddalił powództwo. W oparciu o tak sformułowane zarzut skarżący wniósł o zmianę o zaskarżonego orzeczenia i uwzględnienie roszczeń powoda oraz zasądzenie kosztów procesu za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja strony powodowej okazała się nieuzasadniona.

Przede wszystkim należy wyjść od twierdzenia, że zastosowany przez sąd pierwszej instancji trzyletni termin przedawnienia jest prawidłowy. Ta kwestia w sytuacji gdy roszczenia dochodzi bank nie budzi w orzecznictwie jakichkolwiek wątpliwości (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z 2 kwietnia 2008 r., III CSK 302/07, Lex nr 398487). Nietrafny okazał się zarzut naruszenia art. 123 § 1 pkt 1 k.c., zgodnie z którym bieg przedawnienia przerywa się przez

każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Wbrew sugestii skarżącego zarówno Sąd I instancji jak i Sąd odwoławczy dostrzegły i należycie oceniły okoliczność, że w okresie pomiędzy dniem wymagalności roszczenia, to jest 22 stycznia 2014 r. a dniem jego przedawnienia, to jest 22 stycznia 2017 r. powód jako wierzyciel podjął czynności przeciwko K. M., drugiemu ze spadkobierców J. M., polegające na uzyskaniu tytułu wykonawczego opatrzonego klauzulą wykonalności, które to czynności bezspornie były czynnościami przedsięwziętymi bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia o których mowa w art. 123 § 1 pkt 1 k.c. Nie sposób jednak zgodzić się ze stanowiskiem prezentowanym przez apelanta, iż czynności podjęte wobec jednego ze spadkobierców dłużnika są skuteczne wobec drugiego spośród spadkobierców. Przypomnieć w tym miejscu należy, iż na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Łasku z dnia 08 marca 2016 r. w sprawie o sygn. akt I Ns 963/14 spadek po zmarłym dłużniku J. M. zmarłym w dniu 5 października 2014 r. na podstawie ustawy nabyli żona spadkodawcy K. M. i syn spadkobiercy M. M. po 1/2 części każde z nich. Do chwili obecnej, co przyznaje strona skarżąca, nie nastąpił dział spadku po zmarłym dłużniku. Zgodnie natomiast z treścią art. 1034 § 1 k.c. do chwili działu spadku spadkobiercy ponoszą solidarną odpowiedzialność za długi spadkowe. W świetle powyższego koniecznym w tym miejscu staje się przywołanie treści art. 372 k.c., w myśl którego przerwanie lub zawieszenie biegu przedawnienia w stosunku do jednego z dłużników solidarnych nie ma skutku względem współdłużników. Bieg terminu przedawnienia przerywa czynność przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Czynność ta (wystąpienie z powództwem) musi być kierowana przeciwko osobie ponoszącej odpowiedzialność , a nie przeciwko jakiegokolwiek osobie. Nie sposób inaczej rozumieć ustawowego określenia „ ..przedsięwzięta bezpośrednio w celu...”. Skierowanie pozwu przeciwko jednemu z ewentualnych podmiotów ponoszących odpowiedzialność solidarną nie przerywa biegu przedawnienia w stosunku do pozostałych dłużników solidarnych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2006 r., IV CK 3/06, Lex nr 198505). Mając na uwadze treść powołanego przepisu i zacytowanego poglądu w pełni akceptowanego przez sąd odwoławczy w tej sprawie, bezspornym pozostaje, że czynności wierzyciela polegające na uzyskaniu tytułu wykonawczego wobec K. M. i przerwanie tym samym biegu przedawnienia wobec wskazanego dłużnika nie ma skutku prawnego w stosunku do pozwanego, wobec którego dochodzone roszczenie przedawniło się z dniem 22 stycznia 2017 r.

W ocenie Sądu Odwoławczego w niniejszej sprawie brak również szczególnych okoliczności w rozumieniu art. 117¹ k.c., które przemawiałyby za nie uwzględnieniem upływu terminu przedawnienia roszczenia. Sąd Odwoławczy w pełni podziela zapatrywania Sądu I instancji, że nie było żadnych przeszkód, aby strona powodowa będąca profesjonalistą zajmującym się zawodowo m.in. udzieleniem pożyczek i kredytów bez nieuzasadnionej zwłoki po śmierci dłużnika J. M. wystąpiła z powództwem przeciwko pozwanemu M. M., tak jak uczyniła to wobec drugiej osoby z kręgu spadkobierców dłużnika.

Z powyższych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.